

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדי יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעל")
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ז מרחשון התשע"ז

1381

שבת שלום

שבת כח' טבת ה-תשפ"ב
 פרשה: **וארא**
 הפטרה: **כה אמר ה'**
שבת מברכין
 ראש חודש שבט ביום שני
 המולד ליל שני בשעה 2:23
 1 - 15 חלקים

הדלקת נרות - 16:23
צאת השבת - 17:17
ר"ת - 17:48

הדלקת נרות בשבת הבאה **16:29**

זמן	וארא	זמן
5:40	5:40	עמוד השחר
5:47	5:47	זמן טלית
6:41	6:40	זריחה
11:46	11:43	צאת
12:12	12:09	מנחה גדולה
16:52	16:46	שקיעה

"התנתב שבת בלימוד תורה, ושגשג שבת" מספר "ארחות מרן"

הליכות יוסף ורחל

* אף על פי שהיה מרן זצוק"ל נוהג להחמיר במוצאי שבת כשיטת רבינו תם, והיה מעורר על כך בתוקף בלשונותיו, שראוי ונכון לכל ירא שמים להחמיר בזה, מכל מקום מלבד שלא היה מוחה בידי מי שנוהג במוצאי שבת כשיטת הגאונים, ואפילו בעשיית מלאכות דאורייתא, היה מתיר גם לבקש ממנו שאינו מחמיר כשיטת רבינו תם, שיעשה עבורו מלאכה.

העלון לרפואת חמי וחמתי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד וברוריה הרומה להקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

"במחון בצור ישראל"

וידעו כל יושבי מצרים כי אני ה' יען היותם משענת קנה לבית ישראל... ולא יהיה עוד לבית ישראל למבטח מזכיר עוון בפנותם אחריהם וידעו כי אני ה' אלוקים".

יחזקאל מתנבא שתבוא פורענות על מצרים משום שלא קיימו הבטחתם לעזור לישראל כנגד הכשדים. עזרתם היתה רק כמשענת קנה רצוץ שגם נשברת ואי אפשר להסתמך עליה, ועוד נתקעת בכף ידו של הנשען עליה, וכשתושפל מצרים לא תהיה עוד מזכירה את עוונם של ישראל, שסמכו על סיועה של מצרים.

ולכאורה קשה, איזה עוון יש בכך שחותמים הוזהר הנגה מדינה עם רעותה? וכי אסור להכין כלי מלחמה? וכי צריך לסמוך רק על ניסים?

יש הבדל מהותי בין ישראל למצרים, כל הוי ישראל בנויים על התלות בחסדי ה' "למטר השמים תשתה מים", ואילו המצרים תולים עצמם בטבע - "לי יאורי ואני עשיתיני" (יחזקאל כ"ט, ג). באותה מציאות טבעית קבועה שהיא עולה על גדותיו ומשקה את כל ארץ מצרים, כשיצא ישראל ממצרים לא יצאו רק מהשעבוד לכוחה של מצרים, אלא גם מהרצון לחקות אה תרבות מצרים.

על פי זה יובן התירוץ לקושיה, אם ישראל היו משתמשים במצרים כנשק מפני האויב, אם היו זוכרים שעיקר בטחונם בצור ישראל וגואלו והיו נושאים עיניהם לא רק לנשק וכוח המצרים אלא גם אל תרבותם ואמונתם בכך היו חוזרים למצב שלפני יציאת מצרים. ע"כ בירידת קרן מצרים, ידע עם ישראל במי אין הטבע שולט, וכיור בכך שיש מנהיג לבירה הוא ה' אלוקי ישראל.

ענין זה מעלה מהשבות, אם תלותה של מדינת ישראל בממונה של ארה"ב לא יגרור אחרינו נסיון גם לחקות את תרבותה?

"שליח לעת מוצא" סוף

"שכחת שנכרי אנוכי לכם?" הוא הניח ידו על ראשו כמבקש להזכיר את היותו נעדר כיוסי ראש. "איך יקבלני הרב היהודי?" "אל דאגה", הרגיעו האיש, "יהודים וגויים, כל אשר נברא בצלם ואינו מציק לאיש מישראל יכול להתקבל אצל הרבי בבעלזא".
 בא יאנק אל בית ה'שר שלום' והתקבל. הוא סיפר את סיפורו העצוב, וכאן מצא הרבי בקעה להתגדר בה היאך לסייע בהווה ובעתיד לעם בני ישראל, ויען ויאמר לו:

"שמע נא! הסוסים והעגלה של אדוניך כבר שבו אליי. הוא לא נח ולא שקט עד שגילה מי גנבם ולקחם לעיר אחרת. עתה הם אצלו, אך לך בוודאי לא כדאי לחזור, כי הוא ימרר את חייך כעונש על השנים שבהן עזבתו לאנחות. מעתה והלאה תזרח שמשך וכל אשר תעשה תצליח. אך בתנאי קודם למעשה: שתהיה מיטיב לכל איש יהודי בכל מקום ובכל זמן. ובנוסף, בכל פעם שאבקש עזרתך, דבר לא יעצור בעדך מלקיים שליחותי".

"מאותו יום", המשיך יאנק לטוות את סיפורו באוזני האב והבן שהציל ממוות, "בכל אשר עסקתי הצלחתי. מרוכל זעיר הפכתי לסוחר נכבד, ומסוחר נכבד לאיש עסקים מצליח - עד שהגעתי למצבי כיום, עשיר ורב נכסים. את הבטחתי לרבי שמרתי בנאמנות ובכל עת שמצאתי איש יהודי השתדלתי להיטיב עימו ככל שיכולתי. אך עדיין הרגשתי חסר. עוד לא עשיתי דבר מה גדול שיהיה בו כדי להשיב לאיש האלוקים היהודי את שעשה עימי, עבור הברכה שבידכני.

"הלילה הזה ישנתי שינה חזקה. התעוררתי כמה פעמים לשמע הקולות והברקים. חשתי בקור הנורא והתעטפתי כהוגן בכיסויים עבים ומשובחים. שנתי ערבה עלי עוד יותר למשמע רעש הסערה הנוראה בחוץ, ובחלומי והנה הרב היהודי מושיעי ומצילי עומד ואומר ברגש:

"קום צא אל היער, אב ובנו מושלכים שם תחת מעטה הכפור ואין באפשרותם להיחלץ".

"החום והנעימות שתחת השמיכה בלילה הקר שכנעו אותי להאמין שחלום של הבל הוא. אך הרבי לא ויתר. החלום חזר ונשנה ובפעם השלישית הזהיר הרבי שעלולים היהודים לקפוא מקור ומותם ירביץ על מצפוני.

"נכנעתי מיד ושאלתי בהיגיון:

"אבל רבי, איך אדע לאתרם בתוך היער הענק?"

"לך בעקבות הקול", הייתה התשובה, 'היהודים בעת צרתם זועקים פסוקי אמונה. האזן היטב עד שתגיע'.

"ואחרי כמחצית השעה עמדתי אצלכם.

"רועים נאמנים ומסורים יש לכם, היהודים. גדולים וקדושים! אשרי העם שככה לו", התפעל יאנק.

והאב והבן הסכימו בכל לב.

הודעות מרכז "Shai for Zion" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"ג מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
 כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"ל צ"ר יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

photo.net & more

"ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים"
צום עליו לחלוק לו כבוד בדבריהם (רש"י).
 דברי רש"י ז"ל הם נפלאים למתבונן בהם, שהנה השם יתברך מצוה למשה ואהרן, לחלוק כבוד לפרעה הרשע והעריץ שהעביר את בני ישראל... בפרך... ואף על פי שמשה ואהרן הגיעו למדרגת ענה עצומה וכמו שכתוב: "ונחננו מזה", ואין ספק שהיו מדברים עם פרעה בכבוד ובעונה, עם כל זה ראה הקדוש ברוך הוא צורך מיוחד לזוהר על כך, שיחלקו כבוד לפרעה, כיון שהוא מלך וצריך לכבודו. רואים אנו מכאן שבשמים לא מערבבים את התחומים, שאת המכות שפרעה צריך לקבל הוא מקבל, ואת הכבוד שצריך לקבל הוא גם מקבל. וכן רואים אנו מכאן עד כמה צריך האדם לכבד את חבירו שהוא יהודי, שאם צריך לכבד גוי כמו פרעה, על אחת כמה וכמה שצריך לכבד יהודי שהוא בנו של מלך מלכי המלכים...
"ובני עזיאל מישראל ואלצפן וסתרי"
 בספר "שלשלת הקבלה" מסופר: מעשה בחכם רבי אברהם הלוי (חי בירושלים שנת רע"ו לאלף השש"ן) שעשה שאלת חלום על קץ הפלאות, מתי יהיה? והשיבו לו מן השמים בצחות לשון הכתוב: "מי-שאל ואל-צפן וסתרי", מי שואל לדברים נסתרים שצפן אל?

"הוא אהרן ומשה... הוא משה ואהרן"
 יש מקומות שמקדים אהרן למשה, ויש מקומות שמקדים משה לאהרן, לומר לך ששקולים כאחד (רש"י).
 שאלו תלמידיו את החוזה מלובלין: כיצד יתכן הדבר שיהיו שני בני אדם שקולים ושוים בכל ממש, הלא אמרו: "כשם שאין פרצופיהן שווין כך אין דעותיהן שוות"?
 הסביר להם "החוזה": במה דברים אמורים, כשבני אדם מחזיקים עצמם ל"יש", דעתו דעה, ממילא אינה יכולה להשתנות עם דעה אחרת, ואילו משה ואהרן אמרו שניהם יחד ונחננו מזה, שניהם לא תפסו מקום ובעיני עצמם היו חשובים פחות מעפר ואפר, לכן עשויים אלו להיות שקולים ושוים בדעתם ממש.
"ואני אקשה את לב פרעה"
 רבים שואלים, איך זה נעלו בפני פרעה דלתות התשובה, והלא ברור כלל שערי תשובה אינם ננעלים אפילו לחוטא היותר גדול?
 אלא הענין הוא, כי ישנם חוטאים שמן השמים עוזרים להם לחזור בתשובה, כמו שאנו מתפללים "החזירנו בתשובה שלמה לפניך". ויש חוטאים שהגדישו את הסאה עד

כדי כך שנשללה מהם הסינר, ומן השמים לא יעזרו להם, ורק עליהם להתעורר מעצמם לעשות תשובה.
 הקדוש ברוך הוא אמר למשה, לך והודיע לפרעה שהרחיק לכת ברשעו, ויענש מן השמים שלא יעזרו לו, לחזור בתשובה, "כי אני הכבדתי את לבו", לבו עבשיו כבד, כי מן השמים לא יסייעו בידו, אבל לא נלקחה ממנו הבחירה לחזור בעצמו בתשובה. וזו היתה טעותו של אלישע בן אבויה (אחר), כששמע בת קול שאומרת: "שובו בנים שובבים חוץ מאתך" (חגיגה טו.), חשב שלעולם לא תתקבל תשובתו, והוא לא ידע, בעצמו לתשובה, ורק הודיעוהו מן השמים שלא יעזרוהו.
"ואני אקשה את לב פרעה והרבתי את אותותי ואת מופתי בארץ מצרים, ולא ישמע אליכם פרעה"
 יש לשאול, והרי השם יתברך כבר אמר "ואני אקשה את לב פרעה", ומדוע חזר ואמר "ולא ישמע אליכם פרעה"?
 ויש לומר, שבא לומר לנו את גודל רשעותו של פרעה, שלאחר שאמר "ואני אקשה", אמרה התורה: "והרבתי את אותותי ואת מופתי", והיה מקום לומר לכאורה שפרעה ירכך את עמדתו לאחר ריבוי האותות, אולם פרעה בגודל רשעותו לא חש לאותות ומופתים, ולכך חזר הכתוב ואמר "ולא ישמע אליכם פרעה", דהיינו שגם לאחר ריבוי האותות והמופתים, לא ישמע פרעה...
"ומשה בן שמונים שנה... ויאמר ה' אל משה"
 יש לפרש בדרך רמז את סמיכות הפסוקים, כי לאחר שאמר הכתוב "ומשה בן שמונים שנה", דהיינו שהגיע לגיל זקנה, המשיך הכתוב ואמר: "ויאמר ה' אל משה", השם יתברך דיבר עמו בלשון רכה (אמירה היא לשון רכה), כיון שצריך לכבד את הזקן ולדבר עמו בלשון רכה ונחמה...
"ואמרת אליו ה' אלהי העברים שלחני אליך לאמר שלח את נמי ויעבדוני במדבר"
 הקשה "אור החיים" הקדוש, שלכאורה כל הפסוק הזה מיותר, ולא היה לו לומר אלא פסוק שלאחריו "כה אמר ה'... הנה אנכי מכה במטה אשר בידך וכי"ץ.
 ויש לומר, שבא הכתוב לפרסם את גודל רשעו וחטאתו של פרעה, שמסרב לשמוע לה' שהוא "אלקי העברים", ורומז לאברהם העברי, שכל העולם היה מעבר אהרן, והוא היה מעבר השני שנלחם נגד כל העולם, ועמד איתנו באמנתו וצדקתו ופרעה הרשע מסרב לשמוע להשם יתברך שהוא אלקיו של אברהם, ואם הבן אברהם הוא כל כך גדול וענק על אחת כמה וכמה אביו שבשמים שגדול שמו בכל העולם, ועם כל זה פרעה סירב לשמוע בקולו...

הלכות יוסף ורחל

סדר תפלת מנחה
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

אמירת "למנחה בנגינות" ו"עלינו לשבח"

מנהג הספרדים ועדות המזרח לומר מזמור "למנחה בנגינות מזמור שיר" (תהלים פרק סו) אחר "קדיש תתקבל". ולאחר מכן אומרים קדיש "יהא שלמא" ו"עלינו לשבח".
 ויש לומר "עלינו לשבח" בסיום תפלת מנחה כמו בשאר תפלות. ומנהג האשכנזים לומר "עלינו לשבח" מיד אחר "קדיש תתקבל", ולאחר מכן אומרים קדיש "יהא שלמא". ויש מהספרדים שנהגו לומר מלבד קדיש "יהא שלמא" קודם "עלינו לשבח", גם "חצי קדיש" אחר עלינו לשבח.

וספרדי המתפלל עם אשכנזים שנהגו לומר "עלינו לשבח" אחר "קדיש תתקבל", אינו צריך לשנות מסדר תפלתו כדי לומר "עלינו לשבח" עמהם, כיון שהוא עוסק בתפלה ואינו יושב בטל, ורשאי לומר קודם לכן מזמור "למנחה בנגינות", ומכל מקום בשעה שהציבור משתחוים ישתחוה עמהם.

הנחת תפילין במנחה

יש מרבנותינו המקובלים שכתבו שיש לחזור ולהניח תפילין בכל יום בשעת תפלת מנחה, ומניחים תפילין של רש"י שנעשו כדעת השימושא רבא. (עיי' לעיל סוף סימן לד, מה הן תפילין דשימושא רבא). וכן נהגו רבינו האר"י. וכן נהגו כמה מהמקובלים. ומניחים אותן בברכה, מאחר שהן תפילין של רש"י. ואם אין לו תפילין שנעשו כדעת השימושא רבא, מנהג המקובלים להניח תפילין של רבינו תם בתפלת המנחה בלא ברכה.

ומעיקר הדין אם הניח תפילין קודם שקיעת החמה, רשאי להשאירם עליו כל זמן שאינו הולך לישון. ומכל מקום אמרו בנמרא (מנחות דף לו:) על דין זה: "הלכה היא ואין מורין כן", והיינו שאין מורין כן לאחרים שמא יבואו להניחן לכתחלה בלילה. וכן פסק מרן השלחן ערוך (סימן ל' סעיף ב'). אולם לדעת רבותינו המקובלים אסור להשאיר התפילין עליו בלילה, ובכל ענין צריך לחלוץ התפילין מיד עם שקיעת החמה. וראוי לחוש לדבריהם.

ונחלקו רבותינו המקובלים אם יש להניח תפילין במנחה של ערב שבת ובמנחה של ערב יום טוב. והמנהג שלא להניחם במנחה של ערב שבת ובמנחה של ערב יום טוב. אבל במנחה של ראש חודש, מנהג המקובלים להניחם כמו בכל יום.

אמירת "ברכו" אחר מנחה

יש מקומות שנהגו לומר "ברכו" בסיום תפלת מנחה, כמו בשחרית וערבית. ובזמנינו פשט המנהג בכל המקומות שלא לומר "ברכו" בתפלת המנחה כלל.

אמרות יוסף ורחל

"קנאת חסיד"
 חסיד פגש פעם מבר ותיק שלא ראהו שנים רבות. החסיד הבחין שדבר מה מעיק על ליבו של חברו וחשב שמא יש לו קשיים בפרנסה או בעיות בדיאות, אך במהרה התברר לו שהכל בשורה. שאל איפוא החסיד: "אם הכל טוב, מדוע רע לך?"
 השיב הלה: "כל חיי שאפתי להיות 'משהו' - פרופסור, סופר, אמן, איש עסקים מצליח. עתה אני מתבונן בחיי ונוכח שאני סתם אפס".
 נענה החסיד: "הוי, כמה אני מקנא בך. אני שואף כל חיי להגיע לתחושה של איז ואפס, וכשאני מתבונן בחיי אני נוכח, שעדיין אני מחשיב את עצמי למציאות".